

Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori

RESOLUCIÓ d'1 de juliol de 2016, de la consellera d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori per la qual s'inicia el Pla d'Acció Territorial Metropolitana de València. [2016/5709]

Antecedents

El Pla d'Acció Territorial Metropolitana de València és un instrument d'ordenació territorial integral d'escala supramunicipal, tal com es prescriu en l'article 6 de la Llei 5/2014 d'ordenació del territori, urbanisme i paisatge (LOTUP). Aquest pla pal·lia la falta de coordinació del planejament general estructural dels municipis de l'entorn de València, després de l'abolició l'any 2000 del Consell Metropolità de l'Horta, el qual aplicava les Normes de Coordinació Metropolitanas aprovades en 1986. Aquesta falta de visió conjunta del territori supramunicipal ha suposat l'aparició de grans disfuncions territorials, les quals, sumades a la bombolla immobiliària, han produït efectes negatius sobre el territori com ara: la reducció del 20 % de sòls fèrtils de l'Horta de València, la falta de visió estratègica de l'àrea metropolitana, el creixement del sòl segellat en tres vegades el creixement de la població, la proliferació de sòls de baixa densitat i allunyats dels grans corredors de transport, l'augment de la mobilitat en vehicle privat, la ubicació inadequada d'equipaments públics, la pèrdua de biodiversitat del mosaic agroforestal, la banalització del paisatge, etc. Però sobretot, s'ha deixat el model territorial de l'àrea metropolitana al lliure joc de les forces del mercat i els interessos privats, la qual cosa ha conduït a una situació de marcada ineficiència del territori i a l'augment de les externalitats negatives que recauen sobre el conjunt de la societat.

Per a resoldre aquests problemes i projectar l'Àrea Metropolitana de València cap al futur com un territori sostenible i capaç de dotar els seus ciutadans d'una elevada qualitat de vida, la Generalitat inicia l'elaboració i tramitació del Pla d'Acció Territorial Metropolitana de València, que comprén 90 municipis de l'entorn de la ciutat de València amb dos àmbits: el primer, el metropolità, vinculat a la primera i segona corona metropolitana de València (A-7 i CV-50), i el segon, l'àrea funcional, que inclou a més les comarques dels Serrans i la Foia de Buñol. En total comprén una població aproximada de 1.800.000 habitants i 3.897 km², la qual cosa suposa més del 35 % de la població total de la Comunitat Valenciana. El Pla, que es tramitarà seguint el procediment marcat per la LOTUP, anirà acompanyat de la documentació pertinent per a satisfer el procediment de l'avaluació ambiental i territorial estratègica, el primer document del qual (esborrany de pla i documentació inicial estratègica) és el que s'informa al Consell.

En aquest marc descrit, les principals propostes del Pla d'Acció Territorial Metropolitana de València són:

La definició i caracterització de la infraestructura verda del territori amb els objectius de conservar i posar en valor els sòls amb majors valors ambientals, territorials, paisatgístics, productius i culturals, així com el conjunt de connexions territorials i biològiques que permeten la conservació dels processos ecològics permetent, al mateix temps, un ús recreatiu sostenible del territori. En aquest àmbit és fonamental connectar l'horta de València, de la que ja hi ha un Pla d'Acció Territorial, amb la resta del territori de les comarques interiors per a garantir la seua continuïtat visual i paisatgística.

També aquesta infraestructura verda ha de dissenyar-se i gestionar-se per a potenciar els seus serveis ambientals: adaptació i lluita contra el canvi climàtic, producció d'aliments de proximitat, millora de la qualitat dels aqüífers, absorció de contaminants atmosfèrics, funció d'espai lliure metropolità, etc.

Finalment, la infraestructura verda ha de proporcionar qualitat al territori, orientant els possibles creixements cap a les zones menys vulnerables i de menors valors ambientals, deixant cinturons verds en torn dels nuclis urbans i proporcionant alternatives viables a les extensions dels nuclis.

En segon lloc estan les propostes en matèria de sistema de ciutats. Ací, el Pla treballa en una doble direcció, identificant sectors de sòl planificats però amb una marcada insostenibilitat, i la definició i regu-

Conselleria de Vivienda, Obras Públicas y Vertebración del Territorio

RESOLUCIÓN de 1 de julio de 2016, de la consellera de Vivienda, Obras Públicas y Vertebración del Territorio, por la que se inicia el Plan de Acción Territorial Metropolitano de Valencia. [2016/5709]

Antecedentes

El Plan de Acción Territorial Metropolitano de Valencia es un instrumento de ordenación territorial integral de escala supramunicipal, tal y como se prescribe en el artículo 6 de la Ley 5/2014 de ordenación del territorio, urbanismo y paisaje (LOTUP). Este plan viene a paliar la falta de coordinación del planeamiento general estructural de los municipios del entorno de Valencia, después de la abolición en el año 2000 del Consell Metropolità de l'Horta, el qual aplicaba las Normas de Coordinación Metropolitanas aprobadas en 1986. Esta falta de visión conjunta del territorio supramunicipal ha supuesto la aparición de grandes disfunciones territoriales, las cuales, sumadas a la burbuja inmobiliaria, han producido efectos negativos sobre el territorio como: la reducción del 20 % de suelos fértiles de la Huerta de Valencia, la falta de visión estratégica del área metropolitana, el crecimiento del suelo sellado en tres veces el crecimiento de la población, la proliferación de suelos de baja densidad y alejados de los grandes corredores de transporte, el aumento de la movilidad en vehículo privado, la ubicación inadecuada de equipamientos públicos, la pérdida de biodiversidad del mosaico agroforestal, la banalización del paisaje, etc. Pero sobre todo, se ha dejado el modelo territorial del área metropolitana al libre juego de las fuerzas del mercado y los intereses privados, lo que ha conducido a una situación de marcada ineficiencia del territorio y al aumento de las externalidades negativas que recaen sobre el conjunto de la sociedad.

Para resolver estos problemas y proyectar el Área Metropolitana de Valencia hacia el futuro como un territorio sostenible y capaz de dotar a sus ciudadanos de una elevada calidad de vida, la Generalitat inicia la elaboración y tramitación del Plan de Acción Territorial Metropolitano de Valencia, que comprende a 90 municipios del entorno de la ciudad de Valencia con dos ámbitos: el primero, el metropolitano, vinculado a la primera y segunda corona metropolitana de Valencia (A-7 y CV-50), y el segundo, el área funcional, que incluye además las comarcas de los Serranos y la Hoya de Buñol. En total abarca una población aproximada de 1.800.000 habitantes y 3.897 km², lo cual supone más del 35 % de la población total de la Comunitat Valenciana. El Plan, que se tramitará siguiendo el procedimiento marcado por la LOTUP, vendrá acompañado de la documentación pertinente para satisfacer el procedimiento de la evaluación ambiental y territorial estratégica, cuyo primer documento (borrador de plan y documentación inicial estratégica) es el que se informa al Consell.

En este marco descrito, las principales propuestas del Plan de Acción Territorial Metropolitano de Valencia son:

La definición y caracterización de la infraestructura verde del territorio con los objetivos de conservar y poner en valor los suelos con mayores valores ambientales, territoriales, paisajísticos, productivos y culturales, así como el conjunto de conexiones territoriales y biológicas que permiten la conservación de los procesos ecológicos permitiendo, al mismo tiempo, un uso recreativo sostenible del territorio. En este ámbito, es fundamental conectar la huerta de Valencia, de la que ya existe un Plan de Acción Territorial, con el resto del territorio de las comarcas interiores para garantizar su continuidad visual y paisajística.

También esta infraestructura verde debe diseñarse y gestionarse para potenciar sus servicios ambientales: adaptación y lucha contra el cambio climático, producción de alimentos de proximidad, mejora de la calidad de los acuíferos, absorción de contaminantes atmosféricos, función de espacio libre metropolitano, etc.

Por último, la infraestructura verde debe proporcionar calidad al territorio, orientando los posibles crecimientos hacia las zonas menos vulnerables y de menores valores ambientales, dejando cinturones verdes en torno de los núcleos urbanos y proporcionando alternativas viables a las extensiones de los núcleos.

En segundo lugar están las propuestas en materia de sistema de ciudades. Aquí, el Plan trabaja en una doble dirección, identificando sectores de suelo planificados pero con una marcada insostenibilidad,

lació d'ambits estratègics de caràcter supramunicipal. En el primer cas es definiran els sectors de baixa densitat allunyats dels corredors de transport públic, aquells que superen manifestament els índex màxims de l'estratègia territorial o afecten la infraestructura verda. En aquests casos, s'analitzarà la situació jurídica de cada sector i s'actuarà en conseqüència.

En el cas dels àmbits estratègics, s'identificaran els espais que poden jugar un paper rellevant en el desenvolupament sostenible de l'àrea metropolitana, i reforcen les potencialitats del territori: àrees d'oportunitat, nova centralitat, àrees de millora de dotacions, centres i eixamplaments, àrees d'activitat econòmica a potenciar, etc. Totes elles podran desenvolupar-se amb una sèrie d'avantatges quant a la celeritat de la seua tramitació, i seran no computables als efectes d'índexs màxims de creixement, sense perjudici d'acollir-se a altres avantatges de naturalesa econòmica.

El tercer tipus de propostes es desenvoluparà sobre les infraestructures de mobilitat, on s'adoptaran les infraestructures de vertebració externes i internes necessàries perquè l'àrea metropolitana de València es connecte amb els grans nodes globals, i s'eliminen els problemes de congestió de la xarxa metropolitana reforçant el model productiu i l'accessibilitat universal. Totes les propostes passen per l'augment de la quota de captació de viatges per part dels sistemes de transport públic, posar en relació les polítiques sobre els usos del sòl amb l'accessibilitat o fomentar la mobilitat de vianants i ciclista en les ciutats. Per a tot això, la Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori està elaborant un Pla de Mobilitat Sostenible Metropolitana, el qual conté una enquesta metropolitana que farà molta llum en el coneixement dels desplaçaments de la població en funció dels mitjans i els motius de viatge. Tots els resultats d'aquest pla s'incorporaran al Pla d'Acció Territorial Metropolità de València amb la seua adequada contextualització territorial.

El quart tipus de propostes deriva de l'estudi de paisatge-catàleg de paisatge de l'àrea metropolitana, el qual delimitarà les unitats de paisatge adequades per a zonificar el sòl no urbanitzable dels plans generals estructurals dels municipis. A més s'identificaran tots els recursos paisatgístics d'escala supralocal, i s'establiran directrius específiques d'integració en la morfologia del territori i del paisatge de tots els projectes que tinguen un reflex espacial.

L'últim tipus de determinacions serà una normativa per a coordinar el conjunt dels plans municipals en aspectes tan rellevants com la regulació del sòl rural, les polítiques d'habitatge, els equipaments públics supramunicipals, el transport públic, els creixements urbanístics, etc. El Pla comptarà, a més, amb un pla de participació pública molt ambiciós, que es desenvoluparà a diverses escales del territori i seran consultats tots els agents públics i privats que estan involucrats en el desenvolupament sostenible de l'àrea funcional de València.

Fonaments jurídics

L'article 44.1 de la LOTUP estableix que el Consell és l'òrgan competent per a aprovar mitjançant un decret els plans d'acció territorial promoguts per la Generalitat.

D'acord amb l'article 44.2 de la LOTUP, la conselleria competent en matèria d'ordenació del territori, urbanisme i paisatge pot formular i tramitar els plans d'acció territorial que atenguen les seues competències.

Segons el Decret 8/2016, de 5 de febrer, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament dels òrgans territorials i urbanístics de la Generalitat, la consellera competent en matèria d'ordenació del territori és competent per a ordenar l'inici de l'elaboració i formulació, així com elevar per a la seua aprovació pel Consell, els plans d'acció territorial.

D'acord amb el que s'ha exposat, resolc:

Primer

Iniciar el procediment d'elaboració del Pla d'Acció Territorial de l'Àrea Metropolitana de València i del projecte de decret per a la seua aprovació.

Segon

Facultar la Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Paisatge per a elaborar el pla i el projecte de decret, i per a la realització

y la definición y regulación de ámbitos estratégicos de carácter supramunicipal. En el primer caso se definirán los sectores de baja densidad alejados de los corredores de transporte público, aquellos que superan manifestamente los índices máximos de la estrategia territorial o afectan a la infraestructura verde. En estos casos, se analizará la situación jurídica de cada sector y se actuará en consecuencia.

En el caso de los ámbitos estratégicos, se identificarán los espacios que pueden jugar un papel relevante en el desarrollo sostenible del área metropolitana, y refuerzan las potencialidades del territorio: áreas de oportunidad, nueva centralidad, áreas de mejora de dotaciones, centros y ensanches, áreas de actividad económica a potenciar, etc. Todas ellas podrán desarrollarse con una serie de ventajas en cuanto a la celeridad de su tramitación, y serán no computables a efectos de índices máximos de crecimiento, sin perjuicio de acogerse a otras ventajas de naturaleza económica.

El tercer tipo de propuestas se desarrollará sobre las infraestructuras de movilidad, donde se adoptarán las infraestructuras de vertebración externas e internas necesarias para que el área metropolitana de Valencia se conecte con los grandes nodos globales, y se eliminen los problemas de congestión de la red metropolitana reforzando el modelo productivo y la accesibilidad universal. Todas las propuestas pasan por el aumento de la cuota de captación de viajes por parte de los sistemas de transporte público, poner en relación las políticas sobre los usos del suelo con la accesibilidad o fomentar la movilidad peatonal y ciclista en las ciudades. Para todo ello, la Conselleria de Vivienda, Obras Públicas y Vertebración del Territorio está elaborando un Plan de Movilidad Sostenible Metropolitana, el cual contiene una encuesta metropolitana que arrojará mucha luz en el conocimiento de los desplazamientos de la población en función de los medios y los motivos de viaje. Todos los resultados de este plan se incorporarán al Plan de Acción Territorial Metropolitano de Valencia con su adecuada contextualización territorial.

El cuarto tipo de propuestas deriva del estudio de paisaje-catálogo de paisaje de la zona metropolitana, el cual delimitará las unidades de paisaje adecuadas para zonificar el suelo no urbanizable de los planes generales estructurales de los municipios. Además se identificarán todos los recursos paisajísticos de escala supralocal, y se establecerán directrices específicas de integración en la morfología del territorio y del paisaje de todos los proyectos que tengan un reflejo espacial.

El último tipo de determinaciones será una normativa para coordinar el conjunto de los planes municipales en aspectos tan relevantes como la regulación del suelo rural, las políticas de vivienda, los equipamientos públicos supramunicipales, el transporte público, los crecimientos urbanísticos, etc. El Plan contará, además, con un plan de participación pública muy ambicioso, que se desarrollará a varias escalas del territorio y serán consultados todos los agentes públicos y privados que están involucrados en el desarrollo sostenible del área funcional de Valencia.

Fundamentos jurídicos

El artículo 44.1 de la LOTUP establece que el Consell es el órgano competente para aprobar mediante decreto los planes de acción territorial promovidos por la Generalitat.

De acuerdo con el artículo 44.2 de la LOTUP, la conselleria competente en materia de ordenación del territorio, urbanismo y paisaje puede formular y tramitar los planes de acción territorial que atiendan a sus competencias.

Según el Decreto 8/2016, de 5 de febrero, del Consell, por el que se aprueba el Reglamento de los órganos territoriales y urbanísticos de la Generalitat, la consellera competente en materia de ordenación del territorio es competente para ordenar el inicio de la elaboración y formulación, así como elevar para su aprobación por el Consell, los planes de acción territorial.

De acuerdo con lo expuesto, resuelvo:

Primero

Iniciar el procedimiento de elaboración del Plan de Acción Territorial del Área Metropolitana de Valencia y del proyecto de Decreto para su aprobación.

Segundo

Facultar a la Dirección General de Ordenación del Territorio, Urbanismo y Paisaje para elaborar dicho plan y el proyecto de Decreto, y

dels tràmits necessaris per a la seua aprovació pel Consell per mitjà del corresponent expedient administratiu tramitat segons el procediment legalment previst.

València, 1 de juliol de 2016.– La consellera d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori: María José Salvador Rubert.

para la realización de los trámites necesarios para su aprobación por el Consell mediante el correspondiente expediente administrativo tramitado según el procedimiento legalmente previsto.

Valencia, 1 de julio de 2016.– La consellera de Vivienda, Obras Públicas y Vertebración del Territorio: María José Salvador Rubert.